

מן התלמוד

סדר מועד,

מסכת ביצה, דף כ"ה

אמר ר' רבא לרב חסדא: דרשינן משמך
הלכה כרבי יהודה. אמר ר' רבא: יהא רעווא דכל
כי הני מילי מעלייתא תדרשון משמאי.

יהא רעווא - יהי רצון
מילי מעלייתא - דברים טובים

א

הסבר: רבא אמר לרב חסדא שאומרים משמו שהלכה
כרבי יהודה. השיב רב חסדא: יהי רצון שתמיד תגידו
בשמי דברים טובים כאלה, משום שאכן זו היתה דעתו.

על המפה

קושטא-קונסטנטינופול

קונסטנטינופול היא עיר גדולה בטורקיה,
שנקראת היום איסטנבול. היא נוסדה במאה
השביעית לפנה"ס, ונקראה בתחילה ביזנטיון.
בשנת 324 העביר הקיסר קונסטנטינוס את
בירת האימפריה הרומאית מרומא לביזנטיון,
ושינה את שם העיר לקונסטנטינופוליס, על
שמו. היהודים כינו את העיר קושטנדינא,
או בקיצור קושטא. בשנת 1453 כבשו
הטורקים העות'מאנים את העיר ושינו את
שמו לאיסטנבול. במקום התקיימה קהילה
יהודית גדולה וחשובה, ורבים ממגורשי ספרד
ופורטוגל מצאו בה מקלט. בין יהודי העיר
היו עשירים רבים שכינהו במשרות חשובות
בממלכה. רוב יהודי איסטנבול עלו לארץ
לאחר הקמת המדינה.

תצלום פנורמי העיר קונסטנטינופול בשנת 1876
(Wikipedia)

"תלמוד ישראלי" הינו פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי
ששם לו למטרה להנגיש את התלמוד תוך חיזוק
והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.
הפרויקט כולל: שבועה כרכים על פי סדר הדף היומי,
עלונים שבועיים, עלונים ייחודיים לחגים, דף פייסבוק
פעיל, ערוץ youtube פעיל הכולל סרטונים, תוכניות
קיש, ועוד. מוקדי לימוד בקהילות ובתי ספר בכל
הארץ ואף בעולם.

תלמוד ישראלי - מפגשים דוורתיים
מחברים עולמות.

סדר מועד | מסכת ביצה, דף כ"ו- ל"ב
פרשת בראשית | כ"ו בתשרי (26 לספטמבר- 2 לאוקטובר)

דף כ"ו: בכור בהמה

הבכורים של הבהמות הטהורות, שיכים לכהנים. כל יהודי שלבהמתו הטהורה נולד בכור, צריך ליתנו לכהן. מה עושה הכהן עם הבכור? תלוי. אם הבכור תמים (שלם, אין בו מום), הוא מקריב אותו כקורבן, ואוכל חלק מבשרו. אם הבכור בעל מום ואי אפשר להקריב אותו, הכהן שוחט אותו אצלו ואוכל את כל הבשר, כי אי אפשר להקריב אותו כקורבן. לא כל אדם יכול להחליט מה נקרא מום. לשם כך יש **מומחה לענייני מומים, שיודע להבחין אם המום הזה לא יכול להירפא**, או שהמום הוא פצע זמני ועוד כמה ימים הוא ירפא ואפשר יהיה להקריב את הבכור כקורבן בבית המקדש.

דף כ"ז: מום בקורבן

פעם אחת כוהן קיבל בכור בהמה טהורה, ולפני שהוא הספיק להקריב אותו כקורבן, קרה מקרה והבכור קיבל מום, נחתכו לו השפתים, והתורה אומרת, **שבהמה שנחתכו לה השפתים היא בעלת מום ואי אפשר להקריב אותה.** הלה הכוהן לביתו של רבא, שהיה מומחה. הסתפל רבא על השפתים של הבכור ואמר לכוהן: "ספר לי בדיוק, כיצד נחתכו לו השפתים". ענה הכוהן: "יום אחד זרקו שעורים ליד גדר קוצים. הבכור עמד מהצד השני של הגדר ודחף את הראש שלו בתוך הקוצים כדי לאכול ונחתכו לו השפתים".

אמר רבא: "אם כן, זה בסדר. אני שמח לשמוע שלא אתה עשית לה מום בכונה, כי זו עברה לעשות מום בקורבן, ואם היית עושה בכונה - אסור היה לך לשחוט אותו אפילו שיש מום בקורבן, כי עשית את המום בכונה".

דף כ"ח: בקשת בשר מהחנות בחג

מעשה במשפחת כוהן שבילל החג באה אליהם משפחה של עניים וביקשה מהם לאכול בביתם. משפחת כוהן שמחה במצוה הגדולה של הכנסת אורחים, והוציאה למניהם את כל האוכל שהיה לה בבית כדי לכבד אותם, וגם מפני שהעניים היו רעבים מאוד. בבוקר קמה גברת כוהן ואמרה לבעלה: "יש לנו בעיה. כל הבשר נגמר. אין לי מה לבשל". מה עושים? הגמרא אומרת, שאפשר ללכת לשכן קצב, שיש לו חנות בשר, ולבקש ממנו בשר מהחנות. אבל, **צריך להזהר משני דברים: א. אסור לדבר על כסף**, גם אדון כוהן וגם בעל החנות, לא ידברו בכלל על המחיר של הבשר. **ב. אסור לקצב בשום אופן לשקול את הבשר.** למה אסור לדבר על המחיר? מפני שבשבת ובחג אסור למכור, ואם אין מדברים על מחיר, זה לא נראה מכירה אלא הלוואה. למה אסור לשקול? כי זה מעשה של חול ואין זה מכבוד השבת והחג.

מתפללים

לפניכם אירוע שעור דיון סוער:

דני בן ה-16 סיים כיתה י' בתיכון, ולקראת כיתה י"א ביקש מההורים שירשמו אותו לתיכון אחר, כדי שיוכל לפתוח דף חדש ולהתחיל מבראשית. הוא טען שהלימודים קשים לו, שאין לו חברים בתיכון ושהוא לא נהנה בכלל מהמסגרת הזו. זו כבר הפעם השנייה שדני מבקש לעבור מקום לימודים. גם כשסיים את כיתה ז' הוא ביקש לעבור לבית ספר אחר מאותן הסיבות בדיוק ואז ההורים נענו לבקשתו והעבירו אותו בית ספר. הבקשה הזו של דני עוררה דיון משפחתי סוער.

מצד שני:

חלק מבני המשפחה טענו שצריך להקשיב למצוקה של דני. אם הוא סובל בתיכון וקשה לו מאוד גם לימודית וגם חברתית אז צריך לעזור לו לעבור למקום אחר. שם אולי הוא ייהנה ויצליח יותר, גם אם זו פעם שנייה שהוא עושה את זה.

מצד אחד:

חלק מבני המשפחה טענו שדני חייב ללמוד להתמודד עם קשיים לימודיים וחברתיים, וזה לא פתרון שבכל פעם שקשה לו - הוא עובר למקום אחר. זה לברוח מהבעיה ולא להתמודד איתה ולכן זה יהיה לא נכון להיענות לבקשתו הנוכחית.

ו...מה?
עצתכם?

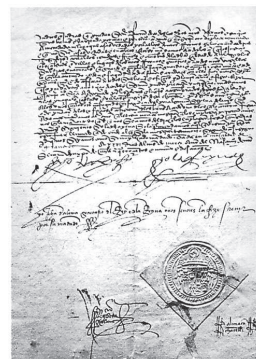

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפללתם' עליה אתם מוזמנים לשותף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

★ | מן ההסטוריה

גירוש ספרד

עד המאה ה-12 חיו יהודי ספרד תחת השלטון המוסלמי, ונהנו מחופש, השכלה ושגשוג כלכלי. אולם כאשר כבשו הנוצרים את ספרד מידי המוסלמים, הלך יחסם של השלטונות ליהודים ונעשה גרוע יותר. בשנת 1492 חתמו המלך פרדיננד השני והמלכה איזבלה, ביוזמתו של ראש האינקוויזיציה טורקמדה, על צו האוסר על יהודים להמשיך לשבת בספרד, ודרש מהם להתנצר או לעזוב את הארץ. יהודים רבים בחרו להתנצר, לפחות למראית עין, אך רבים אחרים נשארו נאמנים לאמונתם ועזבו את ספרד לארצות אחרות. מספרם המוערך של המגורשים מוערך בין 40,000 ל-160,000. מגורשי ספרד

צו הגירוש משנת 1492 (Wikipedia)

סבלו רבות מהמסע, ותלאות הדרכים, ורבים מהם מתו, נפלו בשבי, נשדדו או נרצחו. גירוש ספרד, שהתרחש בסמוך לתשעה באב, נחשב לאחד האסונות הגדולים שפקדו את עם ישראל במהלך הגלות.

רוצים להצטרף למאות אלפי לומדי הדף היומי? להיות ממובילי לימוד הורים וילדים בקהילתכם או להעביר שיעור שבועי עם חומר איכותי?

יש לנו פתרון בשבילכם! 'התלמוד הישראלי' - סוגיות מהדף היומי בעברית פשוטה להבנה, שאפשר ללמוד עם הילדים. כל קהילה שתצטרף, תקבל את העלון השבועי עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח הבית! לרישום סרקו את הקוד.

חמד* של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

אות קין

לאחר שרצח קין את הבל אחיו, גזר עליו ה' להיות נע ונד בארץ, ועל מנת שלא יהרגו אותו שם לו ה' אות - סימן שיען עליו מאויביו. בעקבות זאת הפך הביטוי "אות קין" למושג המתאר כתם מוסרי הדבק באדם בעקבות מעשה חמור שעשה, ולא ניתן למחוק אותו.

0
לפי
מבוא תורת

1948
לפי
מבוא תורת

2238
לפי
מבוא תורת

2448
לפי
מבוא תורת

2448
לפי
מבוא תורת

2883
לפי
מבוא תורת

2934
לפי
מבוא תורת

3340
לפי
מבוא תורת

3408
לפי
מבוא תורת

3728
לפי
מבוא תורת

3828
לפי
מבוא תורת

3880
לפי
מבוא תורת

4260
לפי
מבוא תורת

לפי
מבוא תורת

לפי
מבוא תורת

לפי
מבוא תורת

לפי
מבוא תורת

לפי
מבוא תורת

לפי
מבוא תורת

לפי
מבוא תורת

לפי
מבוא תורת

לפי
מבוא תורת

לפי
מבוא תורת

לפי
מבוא תורת

לפי
מבוא תורת

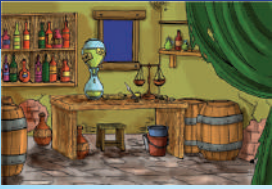
לפי
מבוא תורת

-

4260
ימי הביניים
תקופת הרא

סדר מועד | מַסְכַּת ביצה, דפים כ"ט - ל"ב

הַתָּנָא אָבָא שְׁאוּל בֶּן בִּטְנִית אָמַר לְעֶצְמוֹ: הֲרִי לֹא כָל הַשְּׁמֹן יוֹצֵא מִיַּד מַהְכְּלִי שְׂלִי, כִּי חֶלֶק מִמֶּנּוּ נִדְבַק בְּדַפְנוֹת שֶׁל הַכְּלִי. וְהַקּוֹנָה הֲרִי מְשַׁלֵּם לְמִי כְמוֹת שֶׁל הַכְּלִי שֶׁיֵּשׁ אֵצֶלִי. אִם כֵּן, הוּא אֵינוֹ מְקַבֵּל אֶת כָּל הַשְּׁמֹן שְׁלוֹ. הֵגְמָרָא אוֹמְרָת, שְׁאֵמִילּוֹ שְׁחֻכְמִים סוֹבְרִים שֶׁהִדְבָּר אֵינוֹ אֶסוּר, מִפְּנֵי שֶׁהַקּוֹנִים יוֹדְעִים שֶׁנִּשְׁאַר קֶצֶת וְהֵם מוֹתִירִים עָלָיו, אָבָא שְׁאוּל הַחֲסִיד וְהַצְדִּיק הָיָה אוֹמֵר לְקוֹנִים: "הֲשֵׁאִירוּ נָא אֶת הַכָּלִים שֶׁלָּכֶם אֵצֶלִי כָּל הַלֵּילָה", וּבְמִשָּׁן הַלֵּילָה הַעֲמִיד אֶת הַכְּלִי שְׁלוֹ מֵעַל הַכָּלִים שֶׁל הַקּוֹנִים, וְכֵן טַבַּחְךָ כָּל הַיּוֹם וְהַשְּׁמֹן וְהַקּוֹנָה קִיבֵּל אֶת שְׁלוֹ עַד הַסִּיפָה הָאֲחֻרוֹנָה.

"מוקצה למצוה" הוא חפץ שהתחילו להשתמש בו עבור מצוה. אסור להשתמש בו לדברים אחרים עד שיגמר זמן המצוה. למשל, הלולב של ארבעת המינים הוא "מוקצה למצוה", כי החליטו להשתמש בו כדי לקיים את מצות ארבעת המינים. לכן, אם בחג מישוה שזאל אם מותר לקחת לולב מארבעת המינים כדי לטאטא בו את החצר, אומרים לו שאסור להשתמש בו, כי הוא "מוקצה למצוה". גם הקישוטים של הסוכה הם מוקצה למצוה, כי גם קישוט הסוכה הוא מצוה. אמילו שגם סוכה שאין לה קישוטים היא סוכה כשרה, בכל זאת, קישוט הסוכה הוא מצוה, ולכן, אסור להשתמש בהם כל החג.

בַּחַג מוֹתֵר לְהִשְׁקִי (לְהַדְלִיק) אֵשׁ בַּתְּנוּר כְּדִי לֵאמֹת בּוֹ
וּלְבָשֶׁל בּוֹ, מִפְּנֵי שֶׁבַחַג מוֹתֵר לַעֲשׂוֹת מְלָאכּוֹת לְצוּרָה
”אוֹכֵל נֶפֶשׁ”. הַמִּשְׁנָה אוֹמְרָת, שְׁמִי שְׁצִירָה לְבָקֶע עֲצִים,
לְשַׁבֵּר חֲתִיכוֹת עֲצִים מֵעֵץ גָּדוֹל, כְּדִי לְהַכְנִיסָם לַתְּנוּר,
לֹא יִבָּקְעַם בְּקֶרְדּוֹם אוֹ בַּמַּגֵּל. הַקֶּרְדּוֹם וְהַמַּגֵּל הֵם כְּלִים
בָּהֶם עֲצִים. מִדּוּעַ לֹא יִבָּקֶע בְּקֶרְדּוֹם וּבַמַּגֵּל? כִּי הַדָּבָר
לְעִבּוּדָה בְּאֻמָּצֶע הֵחָ. לָכֵן אָמְרוּ חֲכָמִים, שֶׁיֵּשׁ לְבָקֶע עֵץ
לְהִלָּכָה נֹסֶמֶת לּוֹמְדִים בַּמִּשְׁנָה. הַהִלָּכָה הַזֹּאת נִקְרָאת ”מִשְׁנֵה

מה הפוננה? יש חפצים שהם מוקצה, מפני שמקפידים לא להשתמש בהם, כי מפחדים שהם יתקלקלו. עכשיו נבין את המילים: **"מוקצה"** - החפץ מוקצה ולא רוצים להשתמש בו **"מחמת"** - בגלל, **"חסרון כיס"** - כי מפחדים שיתקלקל ויגרום לחיסרון של כסף בכיס. חפץ כזה הוא מוקצה ואסור לטלטלו בשבת ובחג.

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵם עִם רַחֲמֹן, וְטִבְעָם הוּא לְהִתְנַהֵג בְּמִידַת הָרַחֲמִים. פְּעַם הִגִּיעַ לְבָבָל יְהוּדִי עֲנִי בָשָׂם שְׁבַתָּאֵי בַר מְרִינֹס. שְׁבַתָּאֵי בִיקֶשׁ מַעֲשִׂירִים שֶׁהִתְגֹּרְרוּ בְּבָבֶל שְׂיִתְּנוּ לוֹ סְחֹרָה וְהוּא יִמְכּוֹר אוֹתָהּ בַּשּׁוּק, וְאֵת הָרוֹחִים הוּא יַחַלֵּק, חֶלֶק יִתֵּן לַעֲשִׂירִים וְחֶלֶק יִקַּח לְעַצְמוֹ. אֲבָל הָעֲשִׂירִים לֹא הִסְכִּימוּ. בִּיקֶשׁ מֵהֶם שְׁבַתָּאֵי שְׂיִתְּנוּ לוֹ מַעֲט אוֹכֶל, כִּי הָיָה רָעֵב, אָךְ גַּם לָכֵן סָרְבוּ. אָמַר שְׁבַתָּאֵי, בְּדוֹאֵי הֵם אֵינִם צָאֲצָאִים שֶׁל הָאֲבוֹת, אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, כִּי יְהוּדִי שְׁהוּא מִזָּרַע אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, אֵינוֹ מְסוּגֵל שְׁלֹא לַרְחֹם עַל מַסְכָּנִים.

מֵהֵיכָן לִוְמוֹדִים זֹאת? שְׁנֵאֲמַר בַּפֶּסוּק בְּסִפְרֵי דְבָרִים: "וַתֵּן לָהּ רַחֲמִים". הַקֵּב"ה נָתַן לָנוּ אֶת מִידַת הַרַחֲמִים.

1. חוסר עניין, בטלה - מום

2. כדאי, מוצלח - מומ

3. כהה, לא ברור - מום

4. יהודי שעבר לדת אחרת - מומ_

5. חנוט - מומ

ԲԱՐՈՒՆՆԵՐՆԵՐԸ
 (ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԱՏԻՍՏՈՒՄԸ)

שאלות

1. האם מותר לשחוט בכור שהטילו בו מום

בכונה?

2. לאיזה סוג של מוקצה נחשבת מצלמה

יקרה?

3. האם מותר לשקול בשר בשבת?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולן עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העולן עליו אתם עונים.* בפיקוח רואה חשבון

